

măsură a mai apropiatei frecvență a copiilor de către scriitori, a unei mai reale cunoașteri a modului de exprimare al copilului de astăzi.

Fără îndoială, aceste izbinzi se mai cer consolidate și extinse, textele urmînd a fi valorificate prin montare, prin „jocul actorilor“, reprezentarea lor constituind materialul unui vast schimb de experiență pentru echipele teatrale, dar și un cîmp rodnic de experimentare pentru autorii viitoarei producții a genului.

Avem deplină îndreptățire să privim cu optimism evoluția teatrului nostru de păpuși, bucurîndu-ne de pe acum de importanța lui contribuție în creșterea patriotică a celor mai mărunți spectatori și, în același timp, de frumoasele lui perspective de afirmare tot mai strălucită pe arena internațională a marionetiștilor.

Festivalul ce se va desfășura anul viitor la București — nădăjduim, cu participarea multor formații din străinătate — va prilejui consfințirea succesorilor noastre, o verificare a etapei parcurse și un imbold pentru ducerea la capăt — de către toți factorii puși în slujba ei — a acestei sarcini de onoare!

Comandamentul nostru rămîne: un teatru mare pentru cei mici.

MITOLOGIA LA PĂPUȘI

...La început, cele care au făcut cunoscută copiilor figura legendară a lui Hercule, fiul lui Zeus și al pămîntenei Alcmena, au fost emisiunile radiofonice. Al. Mitru, în remarcabilele sale „Legende ale Olimpului“, a inițiat de fapt o acțiune de răspîndire a culturii clasice pentru tînașă generație, pornind de la „izvoare“, adică de la însăși mitologia greacă.

Heracle, care a depășit cadrul poemelor homerice (transfigurat ca erou dramatic de Sofocle și Euripide), a fost adus din nou pe scenă — păstrînd proporțiile — într-o dramatizare alcătuită special pentru păpuși. Ideea a fost fericită și teatrul trebuie felicitat pentru punerea ei în practică. Dificultăți serioase stăteau, de la început, în însăși calea dramatizării, care trebuia să înfățișeze teribilele „munci“ ale titanului osîndit să lupte 12 ani cu fiare și monștri. Legenda, cioplită parcă în stîncile masive ale unor munți uriași, cerea o forță deosebită de transfigurare pentru a nu „piper-nici“ sensurile ei ample. Al. Mitru a selectat episoadele cele mai semnificative, neoprindu-se decît la unele din isprăvile legendarului erou. Un prolog spiritual aduce în scenă conciliabulul zeilor, mica furtună stîrnită în Olimp de gelozia Herei la nașterea lui Heracle. Sfatul ceresc decide soarta viitoare a semizeului!...

Heracle pornește la drum, și Al. Mitru îl prezintă alegîndu-și calea în viață (după Prodicos, filozoful din Chios), știind să discearnă între Virtute și Desfrinare. Autorul a știut (de altfel, se și impunea) să descifreze tilcul legendei în sensurile ei actuale, să-l înfățișeze pe Heracle omul în luptă cu forțele oarbe ale destinului, biruind

„Interpretul“ principal

cele mai grele încercări, dovedind supremațiile virtuții ale minții umane. Asemenea lui Prometeu (pe care Marx îl numea „cel mai nobil și mai sfînt mucenic din calendarul omenirii“), dar depășindu-l, Heracle e de fapt eroul unui poem închinat omului, voinței de a învinge, tenacității puse în slujba binelui, a țelurilor celor mai nobile. Acesta e sensul esențial al neînfricabilului erou, biruitor al „cerului“, cel care și-a cîștigat cîntea de a străluci pe firmamentul ceresc într-o constelație ce-i poartă numele.

Autorul s-a priceput să transmită tinerilor spectatori acest mesaj generos, să desfacă un fir unic din ghemul gros și întortochiat al legendei, să treacă peste anumite fapte și referințe ce depășesc limita

de înțelegere a copiilor. Autorul mai are și meritul de a fi știut să dea legendei unda de poezie care-i era firească, să-i găsească cel mai des limbajul potrivit. Un caracter ușor descriptiv, expozitiv, era aproape inevitabil să se adauge tablourilor, ce par uneori o frescă. Un dialog mai alert și un strop de umor în plus n-ar fi stricat, în consecință, dramatizării, pe care o socotim ca un „text păpușăresc” de valoare literară incontestabilă.

Tinărul regizor Ștefan Lenkisch și-a găsit, se pare, mijloace proprii de expresie în genul respectiv, și munca sa poartă acum amprenta unei maturități artistice. Spectacolul stă sub semnul rezolvărilor plastice (uneori, de o mare frumusețe — mai ales „circularul” ce sugerează imensitatea unor spații astrale) în care mișcarea marionetelor e atent studiată și bine încorporată viziunii generale. Trebuie semnalate individualizările personajelor, rezolvate (dincolo de voci) printr-o mișcare ce caracterizează foarte bine pe fiecare erou în parte, fie că e vorba de Heracle, de Mercur, de Euristeu sau Hera. Mișcarea scenică, adeseori desprinsă parcă din argila unor ulcioare vechi, dă tonul general de poezie în acest spectacol. Grupurile statuare sînt cele mai inspirate, iar culorile sumbre sînt parcă mai sugestiv surprinse (scena din infern sau cea a eliberării lui Prometeu de pe muntele Elbrus). O grijă amănunțită pentru interpretarea „vocală” a prilejuit creația copi-

oasă a lui Șt. Ciubotărașu în Prometeu (cît de multă autenticitate dă o asemenea voce păpușii care devine într-adevăr un element însuflețit și emoțional!), la care se adaugă contribuțiile lui Ionescu-Gion, Tudorel Popa, Brîndușa Zaița.

Din păcate, tocmai „vocea” lui Heracle (Damian Crișmaru) a apărut lipsită de vlagă și elan, tenorală și moale, scoțînd doar uneori accente de poezie. Nici Benedict Dabija nu a reușit să scoată decît unele accente... moldovenești din Atlas, cel care poartă pămîntul pe umeri.

Există în spectacol și unele discrepanțe — de obicei, luptele eroului, încheștările sale sînt minore, inamicii săi nu sînt „colosali”, pe măsura descrierii lor din modelul original. Era, e drept, dificil de realizat bătălii de asemenea proporții, ceea ce explică imaginea scenică nesatisfăcătoare.

Decorul lui Șt. Hablinski a urmărit fidel intenția lirico-epică a regizorului și a rezolvat-o creator prin mijloace de o mare simplitate și de bun gust. Inegale, păpușile (Ella Conovici) nu au conturat totdeauna esențial personajele, au păcătuț uneori printr-un exces de stilizare, care a mers pînă la extragerea aproape caricaturală a unor trăsături.

Prezența actorilor-oameni nu a fost fericită. „Prezentatorul” în costum de stradă și cu mască antică a fost un simplu comper de spectacol de estradă, fără forță și vir-

tute poetică, iar interpretul lui Atlas a distonat față de cadrul plastic. Trebuie însă reținute interpretările marionetiștilor R. Zolla (un Hercule complex și sensibil și un spiritual Hermes), Antiona Papazicopol (subtilă personificare a lui Euristeu), Elvira Chladek (Prometeu), Cecilia Atanasiu-Atlas, Suzana Katz.

Sensibilă, fină, inspirată, servind bine atmosfera, a fost muzica lui Florin Eftimescu.

Dincolo de inegalitățile semnalate mai sus, spectacolul poate fi considerat un succes, în egală măsură al autorului și regizorului, ambiți dăruind copiilor — pe măsura limbajului acestora — una din marile legende ale culturii umane.

Al. P.

ECOURILE UNEI CĂLĂTORII

„Tândărică”, principalul teatru de păpuși și marionete din țara noastră, a cărui emblemă veselă, prietenoasă, a străjuit anul trecut la București manifestările celui

dintii festival internațional al păpușarilor, a întreprins recent un turneu prin mai multe orașe și districte germane, în cadrul schimburilor culturale dintre țara noastră și Republica Democrată Germană. Inceput la Halle, sub semnul participării la Zilele festive muncitorești, organizate pentru întâia oară în acel district, itinerariul străbătut a inclus centre cu caracteristici felurite, ca Erfurt, Zwickau, Bad Elster, Magdeburg, Karl Marx-Stadt și Berlin. Repertoriul a fost întocmit în așa fel, încât să prilejuiască, odată cu spectacole de înaltă ținută, și o demonstrație a modalităților artistice multiple în care se exprimă colectivul. În lumina acestor obiective, alegerea s-a oprit asupra spectacolelor: *Ala-bala-portocala*, alcătuit din patru texte scurte, aparținând unor autori de naționalități diferite și adresându-se copiilor de vîrstă preșcolară; *Frații Liu*, prelucrare de Al. Popovici după un basm chinezesc, și *Mina cu cinci degete*, satiră pentru adulți la adresa romanelor polițiste, de M. Crișan și Al. Andy.

„Tândărică” nu este, cum știm, la prima lui călătorie; de fiecare dată s-a învîrtețit însoțit de bune prețuiri. Ca atare, ecurile favorabile pe care le-a provocat recentul

Schimb de amintiri la Teatrul de păpuși al Casei Copilului din Berlin.

Margareta Niculescu și directorul Teatrului, Rieck

